

“ නිවම වන්නට එක ආවේත් නෑ. දැමීම ඉඳලම සිතලා. හිරට එක ඔස් කරලම දරුවෝ දෙන්නා කුද්දන්න ඕන. නැත්නම් වුට් පුතා නැතිවීමටත්ත පැය භාගයක්වත් යනවා.” කුසුම්ට සිතුවා.

“අම්මේ ධුන්දේර් ඇවිත් මගෙ දන අරගෙන ගිහිත්. කොට්ටේ යට සල්ලි තියලා ගිහිත් මේ බලන්න අම්මා” වුට් පුතාගේ සද්දෙන් හිඳුන කාමරය වෙත ගිය කුසුම්

“ඇති යාන්තම් උදෙන් ඇතැරැනා. ඉක්මන් කරලා ඉස්කෝලේ යන්න ලැස්සි වෙන්න. මට වැඩට යන්න පරක්ක වෙයි නැත්නම්.”

“අම්මේ මට අද පාන් නම් දවල්ට කන්න බෑ. මට ලන්ච් ඔබ්බ එකක් දන්න.” ඒ ලොකු දුවගෙ කටහඬයි.

“අනේ දරුවනේ හැමදාම ඔහොම කඩවේරුරු කාලා හරයනවද? කොට්ටේ අමාරුවෙන්ද සල්ලි හොයන්නෙ” ඒ වචන මට ඕන ඒ දරුවන්ට තේරුම් ගියේ ඇයි සැක සහිත බව කුසුම්ට සිතුවා.

“අම්මේ මට පෘථි ටයිම් එකට ඇපල් දන්න එපා. මට කන්න වෙලා යනවා. මට ජ්ලේ කරන්න වෙලා නැතිවෙනවා.” වුට් පුතාගේ හඬයි.

“ඇපල් ගෙඩිය එහෙම කාලා නැතිව ගෙදර එනවා නෙවෙයි. මම ගෙදර එක්කන් එනකොට මගද කාර් එක නවත්තලා වෙක් කරලා නමයි අරන් එන්නේ” කුසුම් බාත්රෑම් එකේ සිට කඟවෙයි.

මෙල්බන් නුවර කාර්ගාලයක් වෙයි කරන කුසුම් දෙදර මවකි. ඇගේ දරු දෙදෙනා නගරයට ආසන්න පෞද්ගලික පාසැලක අධ්‍යාපනය හදාරයි.

“උන් මගේ හිතේ දෙන්නම ලැස්තිවෙලා ඉවර වගේ. නැත්නම් දෙන්නගෙ ගාලතේට්ටිය ඇහෙන්න එපැය. ටී. ටී. එක ඉස්සරන ඇති වෙලාව එකකම”

කුසුම් මුණ කට සෝදා ගැනීමට වතුර කරාමය ඇරයාය. අධික සීතල වතුර දෙඅත්තේ වදින්න “හරිම සීතලයි, ඇතිලි ටිකක් හිරවැටුනා වගේ. කෙහෙල්ගමුව ගියේත් හියෙන්නේ මේ වගේම අයිස් වගේ සීතල වතුර, සෙරෙප්පු කබල් දෙක එක් අතකට අරගෙන අතින් අතින් දනහිසට උඩින් වෙන්න සුදුගවුම ගුලිකරගෙන ඔයෙන් එතොඩ මෙතොඩ වෙත කොට කොයි පරම් සකවුද? උදේම ඇත වෙල් ගායට පිත්ත කඩා හැරලි සුදු රෝදුක් එළලා වගේ. ඒ පිණිඳිදු අතරට හිරු එළිය වැටුනහම මැණික් ගල් අතුරලා වගේ.

ගමේ ඉස්කෝලේ ලොකු භාමිනේගේ ගුරුහරකම් කුසුම් පිලිගත්තේ ඉහටත් උඩින්. ගමේ හයිකාර පවුල්වල දරුවන් හැරුණු විට නගරයේ ඇති ජාතික පාසලට යන්න ගමේ තේරුණේ කුසුම් පමණි. ඒ ශිෂ්‍යවේ වචනය යෙන් ඉහළින් සමත්වන්නට ලැබූ පළමු වැනි ශිෂ්‍යාව ලෙස කුසුම් තේරුණු බැවිනි. “ගමේ ඉස්කෝලේ ලොකුභාමිනේගේ දෙපාලිල වැටිලා දුනගලා වදිද්දී මගේ ඇස් වලට ඉඹුන් කළුව එකතුකුනානම් කෙහෙල්ගමුව ඔය පිටාපේ ගලනවාට සැකයක් නැහැ.”

“අනේ දරුවනේ ගිය තැනක ගමේ නම්බුවත්, ගමේ ඉස්කෝලේ නම්බුවත් අමතක කරනව එහෙම නෙවෙයි.”

“එදා ලොකුඉස්කෝලේ භාමිනේ මගේ ඔහුට අතගෑවේ හරියට අම්ම කෙනෙක් වගේ.”

පළවෙනි වාණි පාසැල් පටන් ගත්ත මුල්ම දිනයේ අප්පච්චන් සමඟ මා ගමෙන් පිටවුයේ නුතරු නුතරුද නගරයේ ජාතික පාසලට ඇතුලත් වීමටයි.

“හුස් ගාලා බස් එකේ බිරිත් පාරට එයිවේච්ච මගේ පොන් එක දඩ්බිඬින ගලා අනුලගන්නේ මට බස්වල ගිහිත් පුරුදු නැතිගහිය මුල්දවසම අතින් අයට තේරෙයි කියලා බයට; අප්පච්චගෙ පස්සේ වැරලි පුන්සිපල් මැඩමගේ කාමරයට ගියේ අවන් සපත්තු පේට්ටිවේ සද්දේ ඇහෙයි කියලා කොයි පරම් බයෙන්ද? ඉරවලිය දෙසට නැමෙන සුරියයානන් මලක් වගේ කුසුම්ගෙ හිත නිතරම ගියේ

පොතපතට, වසරක් පමණ ගෙවී ගිය කළ අණ්ඩ දමා පිලියම් කල සපත්තු කුට්ටම හොහෝ අබලන් වී තිබිනි. කුසුම් එදා උදෙන්ම පාසලට ගියේ කාටත් ඇතැරැගෙන කලින් පත්තිකාමරයට ඇතුල්වීමටයි. සපත්තු කුට්ටම අබලන් වී ඇති බැවින් වදින ඇය පැලඳ සිටියේ සෙරෙප්පු පේට්ටිවකි.

ඉපදුණු කුසුම් පවුලේ ලොක්කිය. කෙතරම් අඩුපාඩු ඇතිව පාසල් පැමිණියෙන් පස්හිසේ පළවෙනියා දෙවැණියාගෙන් එතා ගිය අවුරුද්දක් නොමැති තරම්. පාසැලේ අදාක් ධනවත් ගැහැණු ළමයින්ගේ රිරිභාවට නිතර බඳුන්වීමට කුසුම්ට සිදුවුණා.

පස්න් නායිකාව වූ සිරිලගා මැඩමගෙ

එල්ලන් දර යන්න.” ඒ වුට් පුතාගේ මැසිවිලි හඬයි.

“අනේ දරුවෝ ඔයගොල්ලේ උදේ හවස කාර් එකෙන් ඉස්කෝලෙ යන්න එන්නේ. අපි ඒ දවස්වල ඉස්කෝලෙ ගියේ බස් එකේ. ඒත් සල්ලි නැති දවසට පයින් තමයි ගියේ.”

ඇත්ත වශයෙන්ම අපි එක්ද දුක් ගැහැට අපේ දරුවන් නොවීදිය යුතුයි. දුක කියන්නේ කුමක්ද යැයි මේ දරුවෝ නොදනිති. රුපියල් දෙකයි විසිපන අමාරුවෙන් නොයාගෙන පාසැල්ගිය හැටි කුසුම්ට සිහියට නැඟුණා.

“කෙහෙල්ගමුව ඔය පාස් කරලා බස් හෝල්ට් එකට වන්න කිලෝමීටර දෙකක් එතර පයින් ගිය හැටි. එතැන් සිට කිලෝමීටර් පහක් එතර බස් එකේ හිරවෙලා ගිය හැටි.” බැරවෙලාවත් හියෙන එකම බස් එක කැටුනොත් කිලෝමීටර් හතක් එතර පයීම හැටුව හැටි”

මෙසේ බස්රථය සුනංගුවූ දින කුසුම්ට පැය තුනක් එතර පුන්සිපල් මැඩමගේ ඔරිස් එක ඉස්සරන අවිච්චි සිරුවට සිටීමට සිදුවිය. ඊට කෑ බත්කටවල් දෙක තුන හැරුනහම උදේට තහර කෝප්පයෙන් බඩුපුරෝගෙන යන කුසුම්ට වැඩිවෙලාවක් අවිච්චි සිටීමට නොහැකිවුවාය. අවට හැමතැනමත් කවරව වි කෙසල් කදක් කපාහෙල්ලවත්මෙන් ඇදවැටුණු ආකාරය කුසුම්ට කිසිදුකා අමතක නොවුනි. හරිහැටි කුසට අහරක් නැතිව බොහෝවේලාවක් සිටගෙන සිටීමට සිදුවූ විලෙස ඇය ක්ලාන්ත වූවාය. කුසුම් විශයන් කීපයක් සටහන් කරගත්තේ එකම එක් කොපි පොතකය. මේ හිසා ඇය බොහෝ අවස්ථාවල දැඩුවම ලක්වූවාය. තම එකම ගවුම වේලාගැනීමට නොහැකි වූ තවත් දිනක ඇය ඇගේ ලොකු හැසිරුණේ දියණියගේ ගවුමක් ඉල්ලා ඇද පාසලට පැමිණියාය.

“අක්කා ගෙදර ද?” අසමින් ලමයින්ගෙ සමච්චලයට හසුවූ කුසුම් කෝපයට පත්නොවුවාය. පිරිටිහියට එතා ඇති විලාල කානුවෙන් අඩියට ගෙන ගොඩට පැනගත් කුසුම් ගේ දෙකෙක අවිච්චිසකත්වය හා කෙතෙක මිඳු හැසිරිකිත් කඳුල්ලක් පෙන්වීය.

කිසිම අවස්ථාක නොසැලී ඉඳිරියට ගිය ගමක අස්වැස්සිල්ලක් ලබා ගැනීමට කුසුම්ට හැකිවූයේ ඇය උසස්පෙල ඉහලින් සමත්වූ දිනයේය. වදින රැස්වීමේ කුසුම්ට රෙරමුනට කැඳවූයේ වෙනදා මෙන් ගැරහුමට හෝ සිතහඬකට ලක්වීමට නොවේ. විච්චිවදුනලට තේරපත්වූ සිසුන් කිහිප දෙනා අතරට කුසුම්ද ඇතුලත් වී තිබුනි.

“එවිටකල් හංගාගෙන හිරිය කළුව එදා මට අධිකරු වෙච්ච ගාහය. පහේ ශිෂ්‍යත්ව විභාගයෙන් පාස්වෙච්ච දවසේ ගමේ ලොකු ඉස්කෝලේ භාමිනේගේ හිඬිච්ච සතුට අනාගත බලාපොරොත්තුව සටහන්වෙච්ච මුහුණ සිහිවූ හිසාවෙන්. විච්චිවදුනල අධ්‍යාපනයෙන් පසු විදේශ ගත වූ කුසුම්ට ආපසු හැරී බලද්දී ඇතිවෙන්නේ දුක සතුට මිඳු හැසිරීමක් නේදැයි සිතුවාය.

“අම්ම අද වෙනදා වගේ නොවෙයි. අපිත් එක්ක කතාවක් නෑ. මොකද අම්මා අද මුඩි ගහලා” ඒ ලොකු දුවගේ කටහඬයි.

“අපේ දරුවනේ අද හරියට වැස්සෙන් මට බුසිඬි කරන්නන් අමාරුයි. මම ඉස්කෝලෙ යන කාලේ කෙහෙල්ගමුව ඔය පිටාපේ ගලන්න වහින්නෙන් මේ වගේ. එදාට අපි ඉස්කෝලෙ යන්න හබරල කොලයක් ඉහලින් අම්මලා හරි සිලී” වැඩගේ කරලා හියෙන්නේ.”

ඒ වුට් පුතාගේ ප්‍රශ්නයට උත්තර කොහෙන් පටන් ගෙන කොහෙන් අවසන් කරන්නදැයි කුසුම්ට සිතුවාය. දුක් කියන්නෙ කුමක්දැයි අබමල් රේඛාවක තරම් දෙයක් නොදන්න මේ දරුවන්ට දුර්වලතම පතුල පෙන්වාදීම පහසු කාර්යක් නොවන බව කුසුම්ට සිතුවාය. විස්ප උත්සක කලොත් ඒ උත්සකය අන්ධයාට අල්ලාගත් තරම් පෙන්වා දීමක් වැනි යැයි කුසුම්ට අවබෝධ වී ඇති බැවිනි.

පුජ්ජිකා ගමගේ

භෞතකාර්ණ වාර්තා

සිතුව කඳුල

සිතුව - කුනිල් ශාන්ත අලමෝන්

“අනේ දරුවනේ අද ඉරියට වැස්සෙන් වච බුඩිවි නන්නන් අමාරුයි. වච ඉස්කෝලෙ යන කාලේ කෙහෙල්ගමුව බය පිටාපේ ගලන්න වහින්නෙන් මේ වගේ. එදාට අපි ඉස්කෝලෙ යන්න හබරල කොලයක් ඉහලින් අම්මලා හරි සිලී” වැඩගේ කරලා හියෙන්නේ.”

ගුණපාල මගේ නම අධිගහනකොට කම්බුල් දෙකෙන් හිනිපිටවෙනවා වගේ දැණුණා. කන්කෙට් දෙකෙන් අල්ලගෙන මරන්න ගෙනියන හා පැරියෙක් වගේ ගුණපාලගේ පස්සේ වැටිලා පුන්සිපල් මැඩමගේ කාමරයට ගියා නෙවෙයි යැවුණා.

“මැඩමගේ කාමරයේ බිත්තිවල එල්ලා තිබෙන ජායාරූපවල ඉන්න ටයි කෝට් දාපු උදවිය මට හිතාවෙනවා වගේ දැණුණා.”

“මිය ළමයාට ලැස්පාවක් කියලා දෙයක් නැද්ද? ඉස්කෝලෙ එන්නේ සෙරෙප්පු අතුල්ලා අතුල්ලා. අමතක කරන්නෙපා මේක ජාතික පාසලක් වී තිබිය. හිතුවද ගමේ ඉස්කෝලෙ කියලා. ඇමතිතුමා හර වෙත ලොක්කෙක් හර ආවනම් මට නේ හොඳ නැත්තේ, අතින් දවසේ මට වාර්තා වුනොත් අස්වීම සහතිකය ගෙනියන්න බලාගෙන එනවා හොඳයි.”

“ඒ ගෝරානුවුව වැනි නැති දවසක ඇහෙන හෙතෙගෙවිගේ මත සද්දෙට කන් දෙක පිරිලා ගිය හැටි.” කුසුම්ට සිතුවා.

දුප්පත්කම පවුලේ දායාදය කොට ලොකු දුව නිතර කුසුම්ගැන ඇස ගසාගෙන න හිරියේ කුමක් හෝ වැරද්දක් අල්ලා ගැනීමටය. පාසැලේ උදෑසන රැස්වීමක් පැවති දිනක මා ඉඳිරියට කැඳවූයේ කතාවක් කවියක් හෝ තනාගයක් ලබා ගැනීමට නොවුනි.

“ළමයි මේ බලන්න කුසුම්ගේ ගවුම් මෝස්තරේ. ලස්සනද බලන්න. ඒ උප විදුහල්පතිනි සිරියලගා මැඩමගේ කටහඬයි. එදා පාසලේ හැමෝගෙම ලේ පිරිසිදු වෙච්ච දිනක්. මගේ ගවුමට යටින් පත්තර පිටුවක හිරුවක් අලවා තිබුණි. ඒ එකට ඇදුම් තරගයකට නොව ඇති එකම සුදු ගවුම් වේලාගැනීමට නොහැකිව නංගියේ ගවුමක් ඇදීමේ පලවිපාකය.